

**Naisten taloudellisesta järjes-
tätymisestä Yhdys-
valloissa**

(Jatkos esinimäisellä sivulla)

mus lainlaatijakunnalle, jonka tuke-
miseksi ja toteuttamiseksi yhdistyk-
sen jäsenet suorittivat suuremman
työn. Vuonna 1847 hyväksyikin New
Hampshiren lainlaatijakunta lain 10-
tuntisesta työpäivästä, joka oli ensi-
mäinen laki laatuaan koko maassa.
Suhteet miestyöläisten unionien kansa-
sa olivat hyvät. Alussa kokoontuivat
kumpikin erikseen mutta myöhemmin
huomattiin, että jos haluttiin tuloksia
tuottavasti taistella, täytyy toiminnan
olla yhtenäistä, jonka vuoksi ko-
kouksia alettiin pitää yhdessä.
Mies- ja naisten unionien unionien yhteis-
työskentelystä ei kuitenkaan ole
mahtunut näissä selostuksissa, joten
kumpikin säilyttivät omat unioni-
neistonsa vaikka pitivätkin yhteisesti
kokouksiansa.

Naisten yhdistyksiä syntyi myö-
hemmin myös Doveriin, N. H. ja
Fall Riveriin, Mass. Näiden yhdis-
tysten toiminnasta ei ole säilynyt tar-
kempia tietoja.

Samaan aikaan kun Uudessa
Englannissa syntyivät ja toimivat
naisten yhdistykset, perustettiin myös
New Yorkissa 1845 n. k. naisten
teollisuusyhdistys (Femal Industrial
Association). Tämän yhdistyksen ko-
koonpano erosi Uudessa Englannissa
toimivista naisten yhdistyksistä si-
inä, että se ei käsittänyt ainoastaan
määrätyä ammattialaa, vaan kuului
siihen edustajia useilta eri ammat-
tialoilta, joissa naiset työskentelivät.
Sen jäsenistöön kuului räätäilyntekijäi-
kin, ompelijattarien, kähertäjien,
kirjan sitojain, tikkaajain, nahkan te-
kijien y. m. edustajia. Filadelfiassa
sai tämä yhdistys osuustoiminnallisen
muodon. Se palkkasi luennointijoita
työväen kysymyksistä, kustansi edus-
tajia koko maata käsitteleviin työllis-
ten edustajakokouksiin ja harjoitti
yhteensä vaikuttavaa valistustyötä.

Lakkotaistelut täällä loksolla.

Lakkotaistelut käytiin täällä jak-
solla lukuasi. Ne olivat erikoisesti
merkille painavia sen toivorkkauden,
päättävyyden ja rohkeuden vuoksi,
joilla ne taisteltiin. Bostonin ompe-
lijattaret julistivat lakon palkkojen
alentamisen vuoksi voittaen lakkon-
sa. Viittojen tekijät, jalkineyöläiset
ja paldan tekijät olivat lakossa, ol-
len kuitenkin lakkotaistelu voimak-
kain kutojattarien keskuudessa.

Ennen mielenkiinton herättivät
puvillatehtaissa Pittsburgin ympi-
ristössä työskentelevien naisten lakot
v. 1848.

Nämä lakot muodostuivat luoppu-
kohdaksi niistä lakkotaistelusta, jota
oli käyty jo kokonasta kuusi pit-
kiä vuotta sitä ennen siedettävien
palkkojen, lyhyemmän työpäivän y. m.
parannusten takia työoloihin. Jo ai-
kaisin 1840 luvulla olivat Pittsburgin
ympäristön naistyöläiset tehneet la-
kon palkkojen kohottamiseksi ja n. k.
store-order järjestelmän poistamiseksi.
V. 1843 he protesteerivat työ-
ajan pidentämisestä vastaan ilman vas-
taavaa palkan nousua, jossa protes-
tissaan he hävisivät. Seuraavana
vuonna oli taaskin lakko työpalkko-
jen alentamisen vuoksi. Vuonna 1845
taisteltiin taaskin palkkakysymyses-
tä, jonka yhteydessä asetettiin vaati-
mus 10-tuntisesta työpäivästä. Palat-
tuaan töihin entisellä 12-tuntisella työ-
päiväjärjestelmällä lakkolaiset kui-
tenkin saivat turvatuksi itselleen oi-
kouden jatkaa agitatoria 10-tuntisen
työpäivän hyväksi.

Agitatoria tähän suuntaan jatket-
tiin silloksi kun lopulta helmä-
kuun 4 päivänä 1848 astui voimaan
laki, joka kielsi "pidättämisestä tahi
vaatimasta" työllisiä viipymään työs-
sä missään puvillatehtaassa yli 10
tuntia ilman erikoista sopimusta. Seur-
auksena tästä lausuaääntötoimenpi-
teestä oli, että työnantajat sulki-
vatsyn tehtaitaan kaikilta niiltä, jotka
eivät suostuneet työskentelemään

12 tuntia, jonka vuoksi puhkesi In-
kuisia lakkoja, joista usea oli ver-
rattain katkera. Taistelujen seurauk-
sena saavutettiin vihdoin 10-tuntinen
työpäivä. Mutta samalla alennettiin
myöskin palkkoja kuudennella osalla.
Kymmentuntisen työpäivän saavutta-
minen oli kuitenkin voitto, jonka jäl-
keen alkoi taistelu palkan korottami-
seksi siihen, mitä se oli 12-tuntisen
työpäivän vallitessa.

Tällä ajanjaksoilla on kaiken tä-
män ohella muuan erikoinen piir-
teensä, joka muodostuu historialliseksi
työllisnaisten työskentelyssä teollis-
suudessa ja heidän järjestäytymisluk-
keudessa Yhdysvalloissa. Ja se on se,
että vuoteen 1840 saakka Yhdysval-
tain teollisuusissa työskentelevät
naiset olivat tämän maan syntyisiä.
Vuodesta 1840 lähtien alkaa tässä
suhteessa tulla huomattavaksi muut-
os siihen suuntaan, että amerikalaisy-
naisten työllisnaisten luku teollisuus-
sissa vähenee ja tilalle astuvat siir-
tolaisnaiset, jotka alhaisine elämä-
vaatimuksineen tulivat halutuksi työ-
voimaksi työn antajille. Näin mene-
tetään osa entisistä saavutuksista,
työolot huononevat. Varsinainen ame-
rikalaisuutinen aines siirtyi uusille
aloille. Osa siitä antautuu opin teil-
le, osa helpompila ammattielim, kuten
kauppapalveljoiksi, konttorityö-
läisiksi ja yleensä ammattitaitoa kysy-
ville aloille. — A. L.

**Pyrikäämme todelliseen
vapauteen**

(Jatkos esinimäisellä sivulla)

ta miettimään. Tämän Venäjän työ-
läisten esimerkin pohjalle meidän
luokkatietoisena työllisjoukon täytyy
oma vapausperustamme rakentaa. Jo-
ka ainoalle raatajalle, miehelle ja
naiselle, meidän tulee tehdä selvök-
si se, että meidän on taisteltava oi-
keutemme, ei sitä meille valmiina
koskaan eteen tarjota. Raatajaluuksia
joka kaiken tuottaa, on myös oikeut-
tettu kaiken omistamaan! Murta-
kaamme suurpääoman mahti, särke-
käämme se luja rautakorko, joka
meitä jokaista puristaa. Yhtykääm-
me poliittisella ja taloudellisella rin-
tamalla, niin voitto meidän on!

Työväen taistelu vaatii aina uhre-
ja. Kapitalismin portinvartijat ovat
nyt valppaampia kuin koskaan, sillä
he tietävät, että nyt juuri on otolli-
nen maaperä kyllä työllisten luok-
katietoisuutta, että juuri nyt alkaa
työn jätti entistä enempi aukoa niis-
sä silmiin.

Mutta mitä kiihkeämmän riistäjä-
luokka meitä vastaan taistelee, sitä
kiihkeämmän kookkaamme omaa vo-
maamme. Meillä ei enää riitä se,
että miesraataja lähtee tehtaasta ja
pajasta, maan alta, vuorien onka-
loista, tahi pysäyttää koneita liik-
teestä, meidän täytyy kutsua työväen-
luokan kaikki jäsenet mukaan taiste-
luun tuoksinaan. Meidän on "mobili-
soitava" työväenluokan naiset ja nou-
seva nuorisokin rintamaan. Kun me
kaikki voimat kokoamme, niin jopa
on ihme, että ei rautakorko kerran
murru.

Työväen järjestämisessä on tähän
asti tehty vain "puolimaista" työtä,
mutta nyt meidän huomiomme pitä-
ä ylettyä kaikkein työväenluokan
jäseniin samalla tavalla.

Kapitalistiluokka taistelee kaikilla
aseilla, meidän on pakko tehdä sam-
maten.

Kun me kaikki kannamme kortta
yhteiseen kekkoon, niin meidän todell-
inen vapautemme tässä rikkaassa
maassa on sitä lähempänä.

**Yhdellä dollarilla voidaan
Neuvosto-Venäjän nälkäalueel-
la ravita yksi nälkääkärsivä lapsi
kokonaisen kuukauden ajan.
Kolme senttiä tarvitaan yhden
nälkäisen pikkulapsen ravitsemiseksi päivää kohti.**

**Oletko muistanut luovuttaa
roposi näiden lapsukaisten nä-
län sammuttamiseksi?**

Kirje New Yorkista

Lukessani eräästä New Yorkin
päivälehteestä, mitenki maan äiti,
presidentti Hardingin emäntä, on
öbhisuojelusyhdistyksessä korottanut
kunnaläiseneksi vanhan hevoskaakin
ja määrännyt joillekin toisille van-
hoille luuskille 100 dollarisen vuo-
tuiseksi taskurahoksi, ajattelin: "oh-
hoh!" — olisivat nuokin rahat käy-
tetty vähän arvokkaammin — edes
köyhien lapsien jonkinlaiseksi avus-
tamiseksi, jolta nämä New Yorkin
East ja West sident työväen korttelit
ovat niin täyteen kuin hyvin hoidet-
tu apartmenttitalo torakoita. —

Mieleni malttui katsella sitä työn
päivänä kuvia porvarilehdistä. Eteen-
ni aukeni kuva, joka miellettävällisyy-
dellään veti huomioni. Vilkaistin ar-
tikkella selitykseksi, sitä ei kuiten-
kaan ollut. Kuvan alla oli selostus:
"Yleisesti sisustettu rakennus avattu
viime viikolla yhdistyksen toimesta,
joka huolehti sellaisten lasten hyvin
voimista joita kohdellaan kodeissa
julkasti." Rakennus on varustettu
lastentarhalla, teatterilla, hospitaalilla,
nuor-alkaalla ja katto-puutarhalla
leikkuhuoneineen y. m. y. m. mahdol-
lisine mukavuuksineen. Tämä palk-
ka sijaitsee 105 katu. 5 ave. Siis New
Yorkin sydämessä, parhaimmalla pal-
kalla.

Sillä sen nyt näette — maan äiti
huolehti vanhoista hevoskaakeista.
New Yorkin jalosydämiset miljonööri-
rouvat lapsista, joita kohdellaan jul-
masti kodeissa. Riittäisi nyt vään
köyhyyttä, se kyllä pitää huolen van-
hempien julmuudesta, että meidän hy-
visydellisillä roivilla olisi riittävästi
tilaisuuksia näyttää vähemmän ajat-
televalle köyhällistölle, että ilman mei-
tä mitä olisikaan? Aivan puutteellisi-
ne nääntäisitte suurine lapsilauom-
neine.

Ja paljon hämmästyttävään paljon
kätkee New York itseensä äitejä ja
isiä, jotka pitävät köyhyyttänsä ellet
juuri Jumalan rangaistuksena, niin
ainakin — omansa saamattomuute-
naan ja armopaloja — Jumalan lah-
jann.

Kirkot, kapakat, koulut ja elävien
kuvien teatterit, kapitalistien päivä-
lehdet, alkakausjulkaisut, kirjat y. m.
välillinen ja välitön agitatiooni koh-
distu vaan uskon ylläpitämiseen van-
hemmassa polvessa, siihen että niin
sen on Jumala säätännyt, ja
lapsille opetetaan samat traditioo-
nit. Elään New Yorkin kaupungissa
pitäse tavalliseksi kansakoulun opet-
tajaksi, ellet täyty erikoista kaava-
ketta, missä opettaa ja vannoo, ettei
millään tavalla opeta eikä koskettele
yhteiskunnallisia kysymyksiä, ei ai-
nakaan työväen luokan näkökan-
nalla.

Syysk. 2 päivänä oli osastomme
syystoiminnan alkajaisjuhla. Ohjelma
oli suunniteltu erikoisemman arvok-
kaaksi, mutta oli lopulta peräännyt-
täviä, kun "kyvyt" olivat vielä lo-
malla ja vieläpä eräs "kyky", vaikka
ollin lupautunut — ei suvainnut
tulla osaan suorittamaan. Yleisöä
oli kuitenkin haalin täydeltä ja oh-
jelma mitä oltiin tilaisuudessa saa-
maan suoritetuun totuttuun tapaan.
— Brooklynin toverit olivat erikoi-
sen runsaasti edustettuina. Kiitos
käynnistä, maksamme samalla mit-
talla.

Sunnuntai 3 pnä oli uuden osuus-
kotiimme "Turvan" avajaisjuhla. Juh-
lapäivällisellä aloitettiin. Itäpäi-
vällä suoritettiin henkinen ohjelma
"Turvan" omassa salissa. Meillä on
nähkääs nyt niin suuri sal, johon
mahtuu 250 henkilöä ilman abdiokoa.
Ohjelman loputtua juotiin olivat itä-
päivä kahvit osuusleipomomme mauk-
kaiden leivosten kera. Loppuillan käy-
tettiin toverilliseen seurusteluun ja
talon katselemiseen. Teen joskus tois-
te tarkemmin selvää tästä undesta
kodikastamme.

Työn juhlan vietimme myös "Tur-
vassa". Ohjelmaa oli selvoisen puo-
leisesti ja taunssa, ilman sitä tuskin

voitaisiin tulla toimeenkaan. Meillä
on nähkääs se ainainen haalipula,
siksi kun saadaan omasta kohden.
Meidän jäsenistomme ja kannatta-
jajoukkomme on tällaisina aikoina
pakotettu laajautumaan sinne ja
tänne, sillä paljon on ihmisiä, jotka
eivät kykene kyllin tarkasti mää-
rittelemään seurapirillään — kunhan
vaan on hauskaa. Tämän haalipulan
pitäisi kannustaa jokaista ajattele-
vään työväenluokan jäsentä tekemään
kaikkensa.

Mitä me sitten voimme? — kysy-
nee joku. Me new-yorkkilauset, joi-
leikka tämä lähinnä kuuluu, otta-
kaamme huomioomme seuraava. Osas-
ton talon rakenus nousee silloin kun
saadaan rahaa. Se on kaikki voipa
"Jumala". Lainoja otetaan 25 dolla-
rista yöspäin ja korkoa maksetaan
5 pros. Rahamme saamme kuukau-
den irtisanomisen jälkeen ja lähtä-
lassa hetkin.

Eteenpäin konttori on myös muu-
tettu tähän edelläpuhuttuun uuteen
osuustaloon 2042 — 5 ave. Me jo-
kaunen pidämme aivan tärkeinä vel-
vollisuutena ostaa sieltä kaikkia ni-
itä tarpeita, mitä siellä yllitettään.
Me lähetämme omaisillemme Suo-
meen silloin tällöin jonkun dollarin
avustukseksi, senkin me lähetämme
Eteenpäistä. Suomen pankkeihin me
emme lähetä rahaa, sillä me tiedim-
me, että jokainen dollari, minkä me
lähetämme pankkiin, tukee Suomen
valkoista verihallitusta ja sitäkin me
emme tahdo. Me annamme tulat ker-
taa mieluummin oman osaston ra-
kennusrahastoon ja sen me voimme
tehdä niillä vierailukäynnillä. Eteen-
päin konttorissa. Sanomme vaan Li-
isa Suomiselle, ett kirjoitapas kuitti,
luduan jättää tämän summan osas-
tolle rakennusrahastoon ja Liisa hert-
taisesti hymyillen sen tekee. Näin
kun teemme ja pidämme yllä sa-
manlaisia ajatuksia tovereissamme,
niin osastolle nousee tulo kuin tak-
kalina, jossa me voimme kerään-
tyä tekemään valistusta sen antteen
eteen, jota kolmas kansainvälinen
edustaa Workers Partyn kautta täs-
sä maassa. Samoin voimme kerään-
tyä luvittelemaan. Samalla sanoen:
meillä on oma tulo käyttöä kaik-
kein uuhin tarkoituksiin, mitä val-
lankomuksellisen köyhällistö tarvit-
see asiansa eteenpäin viennissä ja
tunnetuksi tekemisessä. Lieneekin
taasen täällä erää. Vallankumouksen
merkeissä tervehtien kaikkia piirrin.
— a.

BUFFALO, N. Y.

Jospa alkaisi vähän kirjoittaa tääl-
tä Buffalosta kun tulin valituksi S.
S. osaston kokouksessa Toverittaren
kirjeenvaihtajaksi.

En niin paljon tiedä osaston toi-
minnasta kun olen ollut vasta niin
vähän aikaa piikkakunnalla. Kesän
alkuna osaston toiminta on ollut vä-
hän laimentunutta kun on oltu kesä-
lomalla kaikki. Osastolla on oma kesä-
siirtola ulkona kaupungista. Siellä on
saatu mauttia vähän huomoin ihannut-
ta vilpoisessa järvi-luomassa, saatu ni-
da ja rypei hienossa hiekkarannassa,
joka on työllisellekin terveellistä. Mi-
ni tässä nyt vähän kirjoitan meidän
osaston maistovereista. Näyttää, että
naiset ovat täällä innokkaassa toi-
minnassa yhdessä miestoverien kans-
sa. Niin, eteenpäin, toverit inonilla
ja rohkeasti. Mukaan ei saa lamaut-
taa. Suurimmatkin padot on meidän
murettava ja luotava parempi yhteis-
kunta, jossa kaikilla on mahdolli-
suus elää ilman ainoasta puetta, jota
me työlärekevin luokan jäsenet
saamme aina kiissä. Toivoin, että
perustettaisiin ompeluseura jossa saa-
taisim työn lomassa keskustella nais-
tenkin toiminnasta, tulevaisuuden yhteis-
kunnasta. Meneehin sitä monta
iltaa ihan turhassa ja mitättömässä
toiminnassa, joka vaan tuottaa mon-
ta kertaa ikävää seurauksia, mutta
kun istumme yhden ilnan viikossa
käsityöt mukana, tulemme tuntemaan
toisemme. Silloin katoaa barhaaluudet
ja saavutamme toveriliengen.

Riika Lindholm.